

AUREL BARANGA

Cită iubire, atâtea speranțe

Deschiderea oricărui nou așezămint de cultură e un prilej de bucurie și mândrie. Atunci, însă, când e vorba de Teatrul Național, toate emoțiile noastre sînt depășite.

Evenimentul ia proporțiile unei sărbători naționale, de semnificații multiple și simbolice. Să ne aducem aminte : ultima bombă nazistă, căzută asupra Bucureștiului, acum treizeci de ani, a distrus casa lui Caragiale, spre tristețea și minia unui întreg popor.

După trei decenii, în care același popor și-a refăcut viața sub stindardele libertății și demnității omenești, ilustra instituție renaște, întinerită în veștimentele ei de piatră, fidelă tradițiilor sale de cul-

tură și civilizație, sporită în capacitatea concretă de a fi ceea ce a fost un veac și jumătate : un focar de umanism și artă.

Dar, fiindcă Teatrul Național e înainte de orice o scenă, prima a țării, cei dinții chemați să prăznuiască evenimentul, și așa cum se cuvine, sint dramaturgii.

A lor e tribuna și de la înălțimea ei va răsună cuvântul scriitorilor.

Cinstire pe cât de mare, pe atît de covârșitoare în răspunderi.

De felul cum vor scrie, de sinceritatea, avîntul și adevărul rostit, de arta lor depinde de aici înainte totul, pentru că teatrul începe de la textul dramatic, însuși spectacolul, cu toate servituțile sale, fiind condiționat de calitatea operei scriitoricești.

De aceea, sint încredințat că prima datorie a dramaturgilor este eliminarea, cu maximă exigență, a tuturor concesiilor de ordin ideologic și artistic.

Piesele mediocre, confecționate după tipare prestabilite, convenționale, în flagrant delict de contradicție cu adevărurile vieții, dramele ipocrite, înfățișînd conflicte inexistente, profetînd o morală didactică și iritantă, comedii benigne, anestezice, de un umor îndoielnic, tragediile istorice în hlamide prăfuite, de o rezonanță desuetă, reeditînd, cu mijloace epigonice, pagini scrise, odinioară, cu glorie, lucrările de import dubios, în traduceri precare, întreg acest arsenal de impostură, nociv, și nu rareori pretențios, se cuvine excomunicat fără cruțare.

Teatrul Național și-a cîștigat bine meritele lui prestigii fiindcă a dat viață nemuritoarelor pagini ce purtau semnătura lui Caragiale, Alecsandri, Bogdan Petriceicu Hasdeu, Alexandru Davila.

Între cele două războaie mondiale și-au găsit un loc, îndrituit, în repertoriu, Victor Eftimiu, Camil Petrescu, Tudor Mușatescu, Mircea Ștefănescu, nume de cinste ale dramaturgiei noastre originale.

În ultimii treizeci de ani, credincios menirii sale, Teatrul Național a dat un sprijin substanțial literaturii contemporane socialiste, cu spectacole, nu o dată, memorabile.

Nu există dramaturg de seamă și în viață care să nu fi fost onorat de prima noastră scenă și de slujitorii ei iluștri, cu un devotament nemărginit.

Toate aceste semne de dragoste și prețuire se cer răsplătite.

Îmi revine mîndria și emoția primului spectacol cu o piesă contemporană pe noua scenă, cu *Simfonia patetică* !

Am oroarea confesiunilor publice.

Mi se par detestabile, prin indiscreție.

Și totuși mă simt obligat la o declarație : niciodată, în patruzeci de ani de scris, nu m-am simțit mai copleșit de responsabilități.

Voi izbuti să-mi fac datoria față de înaintași ?

Voi reuși să nu-i dezamăgesc pe contemporanii mei, care au investit în Noul Teatru atîta trudă, atîta iubire și atîtea speranțe ?